

**ΘΕΜΑ: Σχέδιο ομιλίας στο Εθνικό Συμβούλιο Διοικητικής
Μεταρρύθμισης
(Νέα εκδοχή/ Παρασκευή 17.5.2002)**

I.

Η Κυβέρνηση εφαρμόζει ένα ευρύ πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων στη διοίκηση. Ένα πρόγραμμα που αποβλέπει στην οικοδόμηση της Πολιτείας του 21^{ου} αιώνα. Μιας Πολιτείας σύγχρονης, αποκεντρωμένης και δημοκρατικής.

Για την αναμόρφωση και την αναγέννηση της διοίκησης απαιτούνται πολλές και βαθιές τομές. Πρέπει να προχωρήσουμε με σταθερά βήματα, ώστε οι γραφειοκρατικές δομές του διοικητικού μας συστήματος να αντικατασταθούν με νέους θεσμούς και νέες πρακτικές. Επιδίωξή μας είναι να ενισχύσουμε την κοινωνική αλληλεγγύη και να ανανεώσουμε το κοινωνικό κράτος, να καταστήσουμε τη διοίκηση πιο αποτελεσματική και να φέρουμε τον πολίτη πιο κοντά σ' αυτήν.

Κάθε πρωτοβουλία μας ανταποκρίνεται στις αυξημένες απαιτήσεις της εποχής μας. Πρέπει να αποδίδει ορατούς καρπούς και να εμφορείται από μια νέα και δημιουργική αντίληψη στις σχέσεις κράτους-πολίτη. Γι' αυτό προωθούμε θεσμούς και εμπεδώνουμε πρακτικές που εκφράζουν τη φιλοσοφία μας για τον επιτελικό ρόλο του κράτους και για τη

λειτουργία της διοίκησης προς εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος και προς όφελος κάθε πολίτη.

Οικοδομούμε έτσι το σύγχρονο κράτος ως στρατηγείο για την ισόρροπη ανάπτυξη όλων των περιφερειών της χώρας σε ένα απαιτητικό διεθνές περιβάλλον. Σταθερός στόχος μας είναι η πραγματική σύγκλιση με τις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που θα μας εντάξει οριστικά στην πρώτη ταχύτητα της ευρωπαϊκής ενοποίησης.

II.

Προς αυτήν την κατεύθυνση έχουμε κάνει πολλά. Θεσπίσαμε νόμους με ιστορική εμβέλεια, εξοπλίσαμε το Σύνταγμα με τα μέσα που ανοίγουν το δρόμο για την επιτάχυνση της διοικητικής μεταρρύθμισης και εμφυσήσαμε νέο πνεύμα στη διοίκηση.

Θα ήθελα να αναφέρω ορισμένες μόνο πρωτοβουλίες. Η ίδρυση Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεύτερης βαθμίδας, η ανάδειξη και η ενίσχυση της Περιφέρειας ως αποκεντρωμένης οργανωτικής μονάδας του Κράτους, το «Πρόγραμμα Ιωάννης Καποδίστριας» για τη συνένωση των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α., η θεσμοθέτηση ανεξαρτήτων αρχών και ο νέος Υπαλληλικός Κώδικας είναι ίσως οι πιο χαρακτηριστικές.

Με τις πρωτοβουλίες μας ξανασχεδιάστηκε ο πολιτικοδιοικητικός χάρτης της χώρας και εκσυγχρονίσθηκε το διοικητικό μας σύστημα. Σας καλώ να γυρίσετε οκτώ χρόνια πίσω, για να συνειδητοποιήσετε -παρά τις μεμψιμοιρίες που ακούγονται κατά καιρούς- τις μεγάλες αλλαγές που έχουν συντελεσθεί.

Σημασία δεν έχει όμως μόνο τι έγινε ως σήμερα και τι έχουμε πετύχει. Η προσπάθεια για τον εκσυγχρονισμό και την αναγέννηση της διοίκησης είναι άλλωστε, στην απαιτητική εποχή μας, διαρκής. Δεν τελειώνει ποτέ. Η παρουσία μου σήμερα στο Εθνικό Συμβούλιο Διοικητικής Μεταρρύθμισης μου δίνει την ευκαιρία να υπογραμμίσω τη σημασία που δίνουμε στη δημόσια διοίκηση και να διαβεβαιώσω τον ελληνικό λαό ότι η κυβέρνησή μας θα συνεχίσει με συνέπεια την εφαρμογή του προγράμματός της.

III.

Μια διοίκηση με σύγχρονο πνεύμα πρέπει να διαπνέεται και να λειτουργεί σύμφωνα με ορισμένες αρχές. Αρχές, που αποσκοπούν στη δημιουργία των κατάλληλων όρων για την επίλυση των προβλημάτων του πολίτη, την αναβάθμιση των παρεχομένων υπηρεσιών και τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής του.

Τη δράση της διοίκησης καθόριζαν η αποκέντρωση, η αποτελεσματικότητα και η αποδοτικότητα. Η αποστολή της σήμερα διαφοροποιήθηκε σημαντικά. Αποκέντρωση, αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα εξακολουθούν να αποτελούν σταθερές αρχές για την εξυπηρέτηση του πολίτη, εμπλουτίστηκαν όμως με νέες. Πρόκειται, ιδίως, για τις αρχές της διαφάνειας, της αξιοκρατίας, της κοινωνικά ευαίσθητης διοίκησης και της διοίκησης που λειτουργεί κοντά στον πολίτη.

Το πρόγραμμά μας για τη διοικητική μεταρρύθμιση οικοδομείται πάνω σε αυτές ακριβώς τις αρχές και κινείται προς τρεις βασικές κατευθύνσεις:

-Την ολοκλήρωση της ανασυγκρότησης της δομής του κράτους και της αυτοδιοίκησης.

-Το διαρκή εκσυγχρονισμό της δημόσιας διοίκησης.

-Την αξιοκρατική στελέχωσή της, την ποιοτική αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού της και την ανάδειξη ενός νέου προτύπου δημοσίου υπαλλήλου με τις γνώσεις και τις δεξιότητες που απαιτούν οι σύγχρονες συνθήκες.

IV.

Το συγκεντρωτικό κράτος δίνει, αργά αλλά σταθερά, τη θέση του στην αποκεντρωμένη διοίκηση και την τοπική αυτοδιοίκηση. Η Περιφέρεια ως αυτοδύναμη διοικητική μονάδα γίνεται χώρος δημοκρατικού προγραμματισμού και άσκησης πολιτικής. Η κεντρική διοίκηση της μεταβιβάζει ολοένα και περισσότερες αρμοδιότητες. Για να ανταποκριθεί όμως η Περιφέρεια στο νέο ρόλο της έχει ανάγκη από ανθρώπινο δυναμικό υψηλής στάθμης και σύγχρονη υλικοτεχνική υποδομή. Γι' αυτό ενισχύουμε συνεχώς τόσο τη στελέχωσή της όσο και τις υποδομές της. Έτσι διαμορφώνουμε τις συνθήκες για να καταστούν οι Περιφέρειες μοχλοί ανάπτυξης, χώροι αυτοκαθορισμού των πολιτών και εξυπηρέτησής τους.

Η καθιέρωση των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και το «Πρόγραμμα Ιωάννης Καποδίστριας» άλλαξαν ριζικά τον αυτοδιοικητικό χάρτη της χώρας και εμφύσησαν νέα πνοή στην αποκέντρωση και την τοπική δημοκρατία. Οι Δήμοι και οι Κοινότητες καθώς επίσης οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις αποτελούν πλέον χώρους δημιουργικής διοίκησης. Η προσπάθειά μας αποβλέπει και εδώ στην ενίσχυση των Ο.Τ.Α. με ανθρώπινο δυναμικό υψηλής στάθμης, υλικοτεχνική υποδομή και με αναγκαίους πόρους.

Εκτός αυτού, τους μεταβιβάζουμε σταδιακά νέες αρμοδιότητες. Προκειμένου να εδραιωθεί η οικονομική αυτοτέλειά τους το Σύνταγμα προβλέπει, μετά την πρόσφατη αναθεώρησή του, ότι η μεταβίβαση αρμοδιοτήτων προϋποθέτει την αντίστοιχη μεταφορά των αναγκαίων πόρων.

Η οικονομική αυτοτέλεια των Ο.Τ.Α. πρέπει να συνοδεύεται με πλήρη διαφάνεια τόσο στη λειτουργία όσο και την οικονομική τους διαχείριση. Η διαφάνεια αποτελεί άλλωστε συνταγματική υποχρέωση. Οι πόροι που τους διαθέτει το Κράτος αλλά και όσοι εισπράττουν οι ίδιοι πρέπει να δαπανώνται με όρους διαφάνειας. Ενίσχυση της εξουσίας των Ο.Τ.Α. πρέπει να συνοδεύεται με επίταση της ευθύνης που αντιστοιχεί στην άσκηση δημόσιας εξουσίας και με τη λογοδοσία των οργάνων τους.

V.

Η εποχή μας διακρίνεται από την εκρηκτική ανάπτυξη της τεχνολογίας. Η αξιοποίηση των δυνατοτήτων της συνιστά το μοχλό για τη μεταρρύθμιση και τον εκσυγχρονισμό της δημόσιας διοίκησης. Το «Πρόγραμμα Πολιτεία» και η εισαγωγή της κοινωνίας της πληροφορίας σε όλες τις περιοχές δράσης της αποτελούν βασικά εργαλεία γι' αυτό το σκοπό.

Ο πολίτης βιώνει καθημερινά τα αποτελέσματα από την εφαρμογή των νέων τεχνολογιών. Τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών εξαπλώνονται σε όλη τη χώρα, ενώ αυξάνεται διαρκώς ο αριθμός των υπηρεσιών που προσφέρουν στον πολίτη. Στο τέλος του επόμενου χρόνου θα έχουν καλύψει όλη την Επικράτεια.

Η ηλεκτρονική διασύνδεση των κεντρικών με τις αποκεντρωμένες δημόσιες υπηρεσίες και τις υπηρεσίες της τοπικής αυτοδιοίκησης σε κάθε γωνιά της χώρας προχωρεί με γοργά βήματα. Επιπλέον, απλουστεύονται διαρκώς έντυπα και απλοποιούνται διαδικασίες με γρήγορους ρυθμούς.

Με την ολοκλήρωση του «Προγράμματος Πολιτεία» και την πλήρη εφαρμογή της κοινωνίας της πληροφορίας στη διοίκηση ο πολίτης θα βρίσκεται ενώπιον μιας εντελώς διαφορετικής πραγματικότητας. Θα γνωρίσει μια διοίκηση σύγχρονη, αποτελεσματική, αποδοτική και πιο φιλική.

VI.

Για την αναμόρφωση και την αναγέννηση της δημόσιας διοίκησης δεν αρκεί από μόνη της η εισαγωγή νέων τεχνολογιών. Απαιτείται ανθρώπινο δυναμικό με γνώσεις, δεξιότητες και εμπειρία. Στελέχη που θα επιλέγονται

αξιοκρατικά, θα επιμορφώνονται διαρκώς και θα εξελίσσονται με βάση τα προσόντα και το έργο που επιτελούν.

Η αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού της δημόσιας διοίκησης αποτελεί κεντρικό στόχο και ακρογωνιαίο λίθο του μεταρρυθμιστικού μας προγράμματος. Η εφαρμογή του βρίσκεται ήδη σε εξέλιξη και εξειδικεύεται σε μία δέσμη αλληλένδετων μέτρων και δράσεων. Ιδιαίτερα θα ήθελα να αναφερθώ στην εισαγωγή συστήματος αξιολόγησης και εξέλιξης των δημοσίων υπαλλήλων, στον καθορισμό στόχων και δεικτών μέτρησης της αποτελεσματικότητας υπαλλήλων και υπηρεσιών, την καθιέρωση νέου μισθολογίου και τη σύνδεσή του με την παραγωγικότητα.

Στο πλαίσιο αυτής της πολιτικής έχουμε επεξεργασθεί και προωθούνται σύντομα στη Βουλή σχετικά νομοσχέδια. Με το πρώτο επιχειρούνται οι αναγκαίες τροποποιήσεις στο νόμο για τις προσλήψεις, ώστε να έχουν προβάδισμα στην επιλογή τους όσοι υποψήφιοι διαθέτουν πανεπιστημιακή μόρφωση, γνωρίζουν ξένες γλώσσες και τη χρήση νέων τεχνολογιών.

Οι νέοι δημόσιοι υπάλληλοι θα διαθέτουν έτσι τις γνώσεις και τις δεξιότητες που απαιτούν οι σύγχρονες συνθήκες. Το μεταρρυθμιστικό μας πρόγραμμα θα αξιοποιήσει φυσικά και όσους εργάζονται σήμερα στο δημόσιο. Είναι έμπειρα στελέχη, τα οποία θα επιμορφωθούν για να βελτιώσουν την προσφορά και το έργο τους.

Το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης αναλαμβάνει την εκπαίδευση και, στη συνέχεια, τη διαρκή επιμόρφωση των δημοσίων υπαλλήλων. Με σχέδιο νόμου, που βρίσκεται στη φάση της τελικής επεξεργασίας του, το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης αναβαθμίζεται. Επίσης ιδρύεται Σχολή Τοπικής Αυτοδιοίκησης και ενισχύονται ο ρόλος του Ινστιτούτου Επιμόρφωσης και της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης.

Η σύγχρονη δημόσια διοίκηση πρέπει να είναι βέβαια αξιοκρατική. Αυτό επιβάλλει όχι μόνον η δημοκρατία αλλά και η απαιτητική εποχή μας. Οι προαγωγές στο δημόσιο θα έχουν έτσι ως γνώμονα μόνο την ικανότητα και την αξία. Τα στελέχη της διοίκησης θα εξελίσσονται με κριτήρια τις γνώσεις, τις δεξιότητες και το έργο τους. Η πρωτοβουλία που αναπτύσσουν και η αφοσίωση στο λειτούργημά τους θα ανταμείβονται υλικά και ηθικά.

VII.

Η διαφάνεια στην οργάνωση και τη λειτουργία της διοίκησης συνιστά σταθερή παράμετρο του προγράμματός μας για την αναμόρφωσή της. Τα σώματα εσωτερικού ελέγχου εργάζονται συστηματικά για την καταπολέμηση της διαφθοράς στις δημόσιες αρχές με τις οποίες συναλλάσσεται καθημερινά ο πολίτης.

Θα μου επιτρέψετε να αναφερθώ ιδιαίτερα στην πρόσφατη Έκθεση του Σώματος Επιθεωρητών-Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης. Τα στοιχεία που περιέχει αποτυπώνουν παθολογικά φαινόμενα που πρέπει να αντιμετωπίσουμε. Η δουλειά του Σώματος αλλά και του Συνηγόρου του Πολίτη αποτελεί πολύτιμη βοήθεια στην προσπάθειά μας να θέσουμε τέρμα σε κάθε κακοδαιμονία που ταλανίζει τη διοίκηση και, φυσικά, στη διαφθορά.

Θέλω να σας διαβεβαιώσω ότι η κυβέρνηση θα συνεχίσει να λαμβάνει κάθε πρόσφορο μέτρο για την καταπολέμηση της διαφθοράς. Με σχέδιο νόμου που κατατίθεται τις επόμενες ημέρες στη Βουλή αναβαθμίζουμε το Σώμα Επιθεωρητών-Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης και αναθέτουμε σε πρόσωπο με αυξημένο κύρος, το Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης, την παρακολούθηση, το συντονισμό και τον έλεγχο της δράσης του.

VIII.

Κυρίες και κύριοι,

Ο εκσυγχρονισμός και η αναγέννηση της δημόσιας διοίκησης στη χώρα μας είναι έργο δύσκολο και σύνθετο. Αποτελεί όμως και επιτακτικό αίτημα της εποχής μας. Η εύρυθμη και αποδοτική λειτουργία της διοίκησης είναι όχημα για την ανάπτυξη της χώρας, την πρόοδο της κοινωνίας και την

πραγματική σύγκλιση με τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επιθυμώ να δηλώσω ότι η κυβέρνηση, και εγώ προσωπικά, δεν θα φεισθούμε κόπων και δαπανών για την πραγμάτωση αυτού του στόχου.

Στην προσπάθειά μας είναι απαραίτητη η συνεργασία όλων των πολιτικών, κοινωνικών και οικονομικών δυνάμεων του τόπου. Με διάλογο και δημιουργική ανταλλαγή απόψεων μπορούμε να διαμορφώσουμε τους αναγκαίους όρους και να αναζητήσουμε τις απαραίτητες συγκλίσεις για τον εκσυγχρονισμό και την αναζωογόνηση της δημόσιας διοίκησης.

Το Εθνικό Συμβούλιο Διοικητικής Μεταρρύθμισης συνιστά προνομιακό χώρο για τη συζήτηση των προβλημάτων της. Τους μήνες που λειτουργεί είχατε τη δυνατότητα όλοι, εκπρόσωποι του συνόλου σχεδόν των πολιτικών δυνάμεων της χώρας και των αντιπροσωπευτικότερων κοινωνικών φορέων, μαζί με την πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΣΔΔΑ να συζητήσετε και να προβληματισθείτε. Να αμφισβητήσετε και ίσως να διαφωνήσετε με επιμέρους επιλογές. Όλοι συνεισφέρατε όμως με τις απόψεις σας στην κοινή μας προσπάθεια. Επιθυμώ γι' αυτό να σας ευχαριστήσω θερμά για τη δημιουργική συμμετοχή σας στο Εθνικό Συμβούλιο και να ευχηθώ κάθε επιτυχία στη δύσκολη αποστολή της.

Αθήνα, 17 Μαΐου 2002